

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)» (реєстр. № 14327-1 від 09.01.2026) (далі – законопроект), поданий народним депутатом України Железняком Я. І. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроект розроблено з метою приведення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму та забезпечення виконання умов, встановлених Європейською платіжною радою, необхідних для подання Україною заявки стосовно приєднання до Єдиної зони платежів у євро (SEPA).

Законопроектом запропоновано внести зміни до законодавства в частині:

обрання керівника спеціально уповноваженого органу та порядку проведення аудиту ефективності діяльності спеціально уповноваженого органу;

створення реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб, визначення: центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію фінансової політики держателем та адміністратором цього реєстру, відомостей, які вносяться до нього, переліку суб'єктів, які надсилатимуть до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення інформацію про рахунки та індивідуальні банківські сейфи фізичних осіб, переліку користувачів, які користуються інформацією цього реєстру у порядку спеціального доступу та/або електронної інформаційної взаємодії між електронними реєстрами;

створення реєстру кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень, визначення: центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення держателем та адміністратором цього реєстру, відомостей, які вносяться до нього, переліку осіб, які надсилатимуть до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення інформацію про кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень, переліку користувачів цього реєстру спеціальний

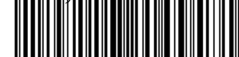

ДОКУМЕНТ СЕРВІС МІНФІН АСКОД
Сертифікат [3FAA9288358EC003040000009E0E2F0006BCE700](https://www.ascod.gov.ua/verification/3FAA9288358EC003040000009E0E2F0006BCE700)

Підписувач Драганчук Юрій Олегович

Дійсний з 27.08.2025 14:39:05 по 27.08.2027 14:39:05

Міністерство фінансів України

53010-02-3/2740 від 29.01.2026

доступ до цього реєстру, а також запровадження механізму верифікації інформації про кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень;

встановлення обов'язку для Національного банку України, банків, інших фінансових установ, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей направляти до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної фінансової політики повідомлення про відкриття та/або закриття рахунків/електронних гаманців фізичних осіб, укладення або припинення договору про надання індивідуального банківського сейфа;

надання права на безоплатну вторинну правничу допомогу викривачам у зв'язку з повідомленням ними інформації про порушення у сфері запобігання та протидії, а також інших прав та гарантій захисту викривачів, а також встановлення заборони на розкриття інформації про викривача, його близьких осіб;

удосконалення процедури верифікації інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб та удосконалення застосування режиму санкцій за неподання, несвоєчасне подання, подання завідомо недостовірних відомостей про кінцевого бенефіціарного власника та/або структури власності юридичної особи;

розширення переліку спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, які здійснюють зберігання або торгівельну діяльність культурними цінностями через вільні порти та/або надають посередницькі послуги в такій торгівельній діяльності, встановлення вимоги щодо виконання ними обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечуються за умови, якщо сума фінансової операції (або пов'язаних фінансових операцій) дорівнює або перевищує 400 тис. гривень, а також визначення, що державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії за такими суб'єктами здійснюється Мінфіном;

розширення переліку спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу довірчими власниками трасту або іншого подібного правового утворення, які є резидентами України, а також визначення, що державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії за такими суб'єктами здійснюється Мін'юстом;

встановлення необхідності затвердження виконавчим органом суб'єкта первинного фінансового моніторингу правил фінансового моніторингу, програм проведення первинного фінансового моніторингу та інших внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

встановлення обов'язку для суб'єктів первинного фінансового моніторингу повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення про виявлення розбіжностей між отриманими ними в результаті здійснення належної перевірки та розміщеними в реєстрі кінцевих бенефіціарних власників трастів та інших подібних

правових утворень відомостями про кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень;

встановлення обов'язку для суб'єктів державного фінансового моніторингу надавати відомості, що можуть свідчити про ознаки вчинення правопорушень, до відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та інших державних органів;

встановлення обов'язку для суб'єктів державного фінансового моніторингу вживати заходів щодо недопущення набуття істотної участі у суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також недопущення до управління суб'єктами первинного фінансового моніторингу осіб, які мають судимість за злочини проти основ національної безпеки України, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, громадської безпеки, власності, у сфері господарської діяльності, у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку та у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, а також їх спільників та/або співучасників;

удосконалення повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та спеціально уповноваженого органу;

впровадження ефективних, стримуючих та пропорційних санкцій за порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, які відповідають вимогам стандартів FATF та Директивам ЄС про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму.

Норми законопроекту визначають перелік відомостей, які мають міститися в реєстрі рахунків та банківських сейфів фізичних осіб. При цьому зазначено, що Національний банк України, банки, інші фінансові установи, небанківські надавачі платіжних послуг, емітенти електронних грошей не передають до реєстру рахунків та банківських сейфів фізичних осіб відомості про операції списання з рахунків/ електронних гаманців та/або зарахування на рахунки / електронні гаманці, залишки за такими рахунками / електронними гаманцями, вміст сейфа.

Також положення законопроекту не встановлюють будь-яких обмежень або затримку у проведенні фінансових операцій фізичними особами

Законопроект є альтернативним до урядового проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)» (реєстр. № 14327 від 23.12.2025) (далі – урядовий законопроект) та повністю повторює за змістом положення, спрямовані на виконання умов щодо приєднання України до SEPA.

Розробник у пояснювальній записці до законопроекту зазначає, що альтернативний законопроект повністю зберігає зазначену мету, не змінює концептуальних підходів урядового законопроекту та спрямований на її додаткове інституційне підсилення шляхом передбачення прозорої конкурсної процедури призначення керівника Державної служби фінансового моніторингу України (ДСФМУ), порядку призначення та звільнення керівника ДСФМУ, а також зовнішнього незалежного оцінювання (аудиту) ДСФМУ.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

За інформацією розробника, прийняття та реалізація положень законопроекту не потребуватиме додаткових витрат з державного чи місцевих бюджетів.

Водночас норми законопроекту стосовно необхідності створення комісії з проведення конкурсу щодо визначення кандидатів на посаду керівника Держфінмоніторингу (далі – конкурсна комісія) та комісії з проведення зовнішнього незалежного оцінювання (аудиту) ефективності діяльності спеціально уповноваженого органу (далі – комісія з проведення оцінювання) можуть потребувати додаткових видатків з державного бюджету на забезпечення діяльності цих комісій.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вартісну величину впливу на показники бюджету неможливо здійснити, оскільки розробник не надав вихідних параметрів і необхідних обґрунтувань.

Крім того, запропонованими законопроектом змінами до Закону № 361, а саме підпунктом 21-1 пункту 10 розділу I законопроекту, пропонується встановити, що:

до складу конкурсної комісії входять: три особи, визначені Кабінетом Міністрів України; три особи, визначені Кабінетом Міністрів України на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод протягом останніх трьох років до проведення оцінювання надавали Україні міжнародну технічну допомогу у сфері запобігання або протидії корупції та/або у сфері реформування органів правопорядку та/або запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – запобігання та протидія) (зміни до статті 26);

члени конкурсної комісії з метою здійснення своїх повноважень мають право з метою збирання, перевірки та аналізу інформації, у тому числі з обмеженим доступом, користуватися допомогою помічників (зміни до статті 26);

роботу та організаційно-технічне забезпечення конкурсної комісії та її членів забезпечує Секретаріат Кабінету Міністрів України (зміни до статті 26);

фінансування діяльності конкурсної комісії, її членів та їхніх помічників може здійснюватися за рахунок залучення міжнародної технічної допомоги (зміни до статті 26);

через один рік та через три роки після призначення керівника Держфінмоніторингу проводиться зовнішнє незалежне оцінювання (аудит) ефективності діяльності спеціально уповноваженого органу (зміни до статті 26¹);

оцінювання проводить комісія з проведення оцінювання у складі трьох осіб, які визначаються Кабінетом Міністрів України на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод протягом останніх трьох років до проведення оцінювання надавали Україні міжнародну технічну допомогу у сфері запобігання або протидії корупції та/або у сфері реформування органів правопорядку та/або запобігання і протидії (зміни до статті 26¹);

для проведення оцінювання (аудиту) члени комісії з проведення оцінювання мають право користуватися допомогою помічників (зміни до статті 26¹);

організаційно-технічне забезпечення діяльності комісії з проведення оцінювання здійснює Секретаріат Кабінету Міністрів України (зміни до статті 26¹);

фінансування, організаційно-технічне та експертне забезпечення діяльності комісії з проведення оцінювання, її членів та їхніх помічників можуть здійснюватися за рахунок залучення міжнародної технічної допомоги (зміни до статті 26¹).

У разі незалучення міжнародної технічної допомоги реалізація запропонованих норм законопроєкту потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету на забезпечення діяльності конкурсної комісії та комісії з проведення оцінки, а також помічників членів комісій, оскільки коштів на цю мету в межах видатків, затверджених в державному бюджеті Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України за бюджетною програмою за КПКВК 0411010 «Обслуговування та організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України», не передбачено.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроєкту у разі його прийняття

Реалізація положень акта може вплинути на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді, оскільки у разі незалучення міжнародної технічної допомоги для реалізації запропонованих норм законопроєкту, забезпечення діяльності конкурсної комісії та комісії з проведення оцінки потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

Передбачено, що видатки на створення та введення реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб та реєстру кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (фінансової політики) будуть здійснювати в межах його видатків на функціонування за бюджетною програмою

за КПКВК 3501480 «Інформаційне забезпечення системи управління державними фінансами та електронної верифікації і моніторингу».

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не відповідає положенням частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), а також пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Міністерство фінансів України в межах компетенції має зауваження до законопроекту у зв'язку з наступним.

Законопроект на відміну від урядового законопроекту містить положення щодо призначення керівника Державної служби фінансового моніторингу України (ДСФМУ), порядку призначення та звільнення керівника ДСФМУ, а також зовнішнього незалежного оцінювання (аудиту) ДСФМУ.

Міжнародні зобов'язання у сфері європейської інтеграції, спрямовані на виконання умов приєднання України до SEPA, не передбачають запровадження конкурсної процедури призначення керівника ДСФМУ, порядку його призначення та звільнення, а також зовнішнього незалежного оцінювання (аудиту) ДСФМУ.

Питання встановлення кваліфікаційних вимог до керівника ДСФМУ, порядку його призначення та звільнення, а також зовнішнього незалежного оцінювання (аудиту) ДСФМУ не є євроінтеграційними та не спрямовані на виконання умов щодо приєднання України до SEPA.

Пропозиції щодо розгляду законопроекту:

1. Підпунктом 21-1 пункту 10 розділу I законопроекту запропоновано статтю 26 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361) замінити трьома новими статтями, зокрема статтею 25¹, відповідно до норм якої: «Керівник спеціально уповноваженого органу може бути громадянин України, який має вищу юридичну та/або економічну освіту за ступенем не нижче спеціаліста (магістра), стаж роботи за спеціальністю не менше 10 років, досвід роботи на керівних посадах в органах державної влади, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності не менше п'яти років, вільно володіє державною мовою, є добросовісним і компетентним, здатний за своїми діловими та моральними якостями, освітнім і професійним рівнем, станом здоров'я виконувати відповідні службові обов'язки».

Слід зазначити, що згідно з частиною третьою статті 19 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» керівник центрального органу виконавчої влади та його заступники є державними службовцями.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 6 Закону України «Про державну службу» (далі – Закон № 889) керівники центральних органів виконавчої влади, які не є членами Кабінету Міністрів України, та їх заступники належать до посад державної служби категорії «А» (вищого корпусу державної служби).

Згідно з частиною першою статті 19 та частиною другою статті 20 Закону № 889 право на державну службу мають повнолітні громадяни України, які володіють державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, та яким, зокрема для посад категорії «А», присвоєно ступінь вищої освіти не нижче магістра. Особа, яка претендує на зайняття посади державної служби категорії «А», повинна відповідати таким загальним вимогам, як: загальний стаж роботи не менше семи років; досвід роботи на посадах державної служби категорій «А» чи «Б» або на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах місцевого самоврядування, або досвід роботи на керівних посадах у відповідній сфері не менш як три роки; вільне володіння державною мовою, володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи.

З огляду на наведене, пропонуємо узгодити вимоги до кандидатів на посаду керівника спеціально уповноваженого органу з нормами Закону № 889, зокрема у частині володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови; досвіду роботи на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах місцевого самоврядування; ступеню вищої освіти не нижче магістра, а також володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи.

Водночас зазначаємо, що Законом України від 04.06.2024 № 3760-IX «Про застосування англійської мови» передбачено внесення змін до статті 20 Закону № 889 з метою заміни для посад державної служби категорії «А» вимоги володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи, на володіння англійською мовою. Ця норма набирає чинності через 2 роки після скасування або завершення воєнного стану. Тому відповідне положення доцільно передбачити у розділі II «Прикінцеві положення» законопроекту.

Крім того, для забезпечення правової визначеності нових норм необхідно уточнити правовий статус керівництва та працівників спеціально уповноваженого органу. Тому вбачаємо за доцільне доповнити законопроект положенням, що керівник спеціально уповноваженого органу, його заступники та працівники є державними службовцями, а також, що відносини, які виникають у зв'язку з прийняттям на державну службу до спеціально уповноваженого органу, проходженням та припиненням державної служби у ньому, визначаються законодавством про державну службу, крім особливостей, передбачених цим Законом.

2. Запропонованою законопроектом частиною четвертою статті 25¹ Закону № 361 визначено вичерпний перелік підстав звільнення керівника спеціально уповноваженого органу.

Відповідно до запропонованої законопроектом частини п'ятої статті 25¹ та частини першої статті 26 Закону № 361 керівник спеціально уповноваженого органу звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України з підстав, визначених частиною четвертою статті 25¹ цього Закону. Керівник спеціально уповноваженого органу не може бути звільнений Кабінетом Міністрів України, а рішення Кабінету Міністрів України про його призначення не може бути скасовано Кабінетом Міністрів України з інших підстав, ніж передбачені частиною четвертою цієї статті.

Слід зазначити, що перелік підстав припинення державної служби, визначений Законом № 889, є ширшим ніж запропонований законопроектом перелік підстав припинення державної служби керівника спеціально уповноваженого органу та не охоплює всіх можливих та об'єктивних випадків, коли Кабінет Міністрів України повинен прийняти рішення про звільнення відповідної посадової особи. Наприклад, таким випадком може бути звільнення під час реорганізації або ліквідації відповідного центрального органу виконавчої влади, вчинення державним службовцем дисциплінарного проступку, який передбачає звільнення, тощо.

Так, відповідно до частини п'ятої статті 66 Закону № 889 звільнення з посади державної служби є винятковим видом дисциплінарного стягнення і може бути застосоване лише у разі вчинення дисциплінарних проступків, передбачених пунктами 1, 3, 7, 9 – 11, 13, 14 частини другої статті 65 Закону № 889, а також вчинення систематично (повторно протягом року) дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 12 частини другої статті 65 Закону № 889.

Водночас пунктами 1, 3, 7, 9 – 11, 13, 14 частини другої статті 65 Закону № 889 передбачено такі дисциплінарні проступки: порушення Присяги державного службовця; вияв неповаги до держави, державних символів України, Українського народу; перевищення службових повноважень, якщо воно не містить складу кримінального або адміністративного правопорушення; використання повноважень в особистих (приватних) інтересах або в неправомірних особистих інтересах інших осіб; подання під час вступу на державну службу недостовірної інформації про обставини, що перешкоджають реалізації права на державну службу, а також неподання необхідної інформації про такі обставини, що виникли під час проходження служби; прийняття державним службовцем необґрунтованого рішення, що спричинило порушення цілісності державного або комунального майна, незаконне їх використання або інше заподіяння шкоди державному чи комунальному майну, якщо такі дії не містять складу кримінального або адміністративного правопорушення тощо.

Статтею 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» до повноважень Кабінету Міністрів України віднесено прийняття відповідно до закону рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності керівників центральних органів

виконавчої влади та їх заступників, інших посадових осіб, які призначаються на посаду Кабінетом Міністрів України.

Отже, положення законопроекту усувають важелі впливу Кабінету Міністрів України, який є вищим органом у системі органів виконавчої влади та є суб'єктом призначення керівника спеціально уповноваженого органу.

Також відповідно до статті 44 Закону № 889 державний службовець категорії «А», керівник спеціально уповноваженого органу має проходити щорічне оцінювання. Наслідком отримання ним негативної оцінки за результатами оцінювання службової діяльності є припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення, передбачене пунктом 3 частини першої статті 87 Закону № 889.

З огляду на зазначене, ці положення запропонованої законопроектом частини четвертої статті 25¹ Закону № 361 потребують доопрацювання з урахуванням вказаного зауваження.

3. Законопроектом пропонується внести зміни до статті 26 Закону № 361 та встановити процедури організації та проведення конкурсу на посаду керівника, зокрема щодо визначення складу конкурсної комісії, її прав та повноважень (у тому числі щодо критеріїв та методики оцінювання кандидатів на посаду керівника спеціально уповноваженого органу), переліку тестувань та виконання кандидатами практичних завдань, порядок проведення засідань комісії та прийняття нею рішень, організаційно-технічне забезпечення конкурсної комісії та інші процедурні моменти. Конкурсна комісія розміщує оголошення про умови та строки проведення конкурсу на зайняття посади керівника спеціально уповноваженого органу в офіційних друкованих виданнях та на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України.

Згідно з частиною першою статті 22 Закону № 889 з метою добору осіб, здатних професійно виконувати посадові обов'язки, проводиться конкурс на зайняття посади державної служби відповідно до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 № 246.

Частиною першою статті 23 Закону № 889 визначено, що оголошення разом з інформацією про проведення конкурсу оприлюднюється на Єдиному порталі вакансій державної служби відповідно до Закону № 889 і вищезазначеного Порядку проведення конкурсу, а також може оприлюднюватися на вебсайті державного органу, у якому оголошено конкурс (за наявності), та інших вебсайтах.

З огляду на це, пропонуємо до запропонованої законопроектом статті 26 Закону № 361 включити норму, що проведення конкурсу на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В» здійснюється відповідно до Закону № 889.

Також доцільно нові положення статті 26 Закону № 361 щодо розміщення оголошення привести у відповідність до вимог статті 23 Закону № 889.

4. Запропонованою законопроектом частиною п'ятнадцятою статті 26 Закону № 361 визначено, що особа, яка претендує на участь у конкурсі, подає, зокрема, заяву про участь у конкурсі з наданням згоди на проведення спеціальної перевірки

відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

Водночас згідно зі статтею 11 Закону України «Про захист персональних даних» підставами для обробки персональних даних, зокрема, є дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень.

З огляду на зазначене, у запропонованій законопроектю редакції частини п'ятнадцятої статті 26 Закону № 361 слова «та на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» слід виключити.

5. Запропонованими законопроектю змінами до статті 26 Закону № 361 передбачено, що члени конкурсної комісії з метою здійснення своїх повноважень мають право, зокрема, збирати, перевіряти та аналізувати інформацію, у тому числі з обмеженим доступом (крім інформації, віднесеної до державної таємниці відповідно до закону), стосовно кандидатів на посаду Керівника спеціально уповноваженого органу та їхніх близьких осіб. Кандидат на посаду Керівника спеціально уповноваженого органу вважається таким, що відповідає критерію добросовісності, якщо є незалежним, чесним, неупередженим, непідкупним, сумлінним, дотримується етичних норм та демонструє бездоганну поведінку у професійній діяльності та особистому житті, а також стосовно якого та його близьких осіб немає сумнівів щодо законності джерел походження майна, відповідності рівня життя задекларованим доходам, відповідності способу життя кандидата його статусу.

Проте норми Закону № 361 та законопроектю не визначають поняття «близькі особи».

Ураховуючи зазначене, пропонуємо до підпункту 2 пункту 10 розділу I законопроектю включити положення, які передбачатимуть доповнення норм частини другої статті 1 Закону № 361 таким абзацом:

«Термін «близькі особи» вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про запобігання корупції»».

6. Підпунктом 21-1 пункту 10 розділу I законопроектю запропоновано доповнити Закон № 361 новою статтею 26¹ «Зовнішнє незалежне оцінювання (аудит) спеціально уповноваженого органу», відповідно до якої для проведення оцінювання (аудиту) члени комісії з проведення оцінювання мають право, зокрема, доступу до матеріалів, інформації та документів, які є у володінні спеціально уповноваженого органу, з урахуванням обмежень, передбачених Законом України «Про державну таємницю».

Слід зазначити, що згідно з пунктом 59 частини першої статті 1 Закону № 361 інформація, отримана під час проведення державного фінансового моніторингу спеціально уповноваженим органом (інформація про фінансові операції та їх учасників, додаткова інформація, інша інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та/або фінансуванні розповсюдження зброї

масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями), віднесена до таємниці фінансового моніторингу.

Згідно з частиною одинадцятою статті 16 Закону № 361 спеціально уповноважений орган забезпечує захист та зберігання таємниці фінансового моніторингу. Спеціально уповноваженому органу заборонено розкривати та/або передавати будь-кому інформацію, що є таємницею фінансового моніторингу, а також інформувати будь-кого про факт одержання інформації про фінансову операцію та її учасників, факт надання запиту щодо фінансових операцій, додаткової інформації, інформації, пов'язаної з проведенням аналізу фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, про осіб, які брали участь у їх здійсненні, довідок та копій документів, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення, або рішення чи доручення, прийнятого (наданого) відповідно до вимог статті 23 або частини третьої статті 31 цього Закону, та/або отримання відповіді на такий запит, рішення чи доручення, крім випадків, передбачених Законом № 361. У разі надходження запиту щодо такої інформації спеціально уповноважений орган повертає відповідній заінтересованій особі такий запит без розгляду, крім випадку, якщо запит надійшов у рамках перевірки раніше надісланих їй узагальнених та/або додаткових узагальнених матеріалів.

Розголошення у будь-який спосіб працівниками спеціально уповноваженого органу таємниці фінансового моніторингу, а також факту отримання інформації про фінансову операцію та її учасників, факту надання запиту, рішення чи доручення та/або отримання відповіді на такий запит, рішення чи доручення тягне за собою відповідальність згідно із законом або за рішенням суду.

Відповідно до частини другої статті 209¹ Кримінального кодексу України розголошення у будь-якому вигляді таємниці фінансового моніторингу або факту обміну інформацією про фінансову операцію та її учасників між суб'єктами первинного фінансового моніторингу, суб'єктами державного фінансового моніторингу, іншими державними органами, а також факту надання (одержання) запиту, рішення чи доручення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії, або надання (одержання) відповіді на такий запит, рішення чи доручення особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, – карається штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ураховуючи зазначене, запропоновані законопроектом права членів комісії з проведення оцінювання щодо доступу до матеріалів, інформації та документів, які є у володінні спеціально уповноваженого органу, потребують доопрацювання

враховуючи необхідність дотримання принципу нерозголошення таємниці фінансового моніторингу.

7. Запропонованими законопроектом змінами до абзацу четвертого частини третьої статті 26 та абзацу третього частини першої статті 26¹ Закону № 361 передбачено закріплення за МЗС повноважень щодо визначення переліку міжнародних та іноземних організацій, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод протягом останніх трьох років до проведення оцінювання надавали Україні міжнародну технічну допомогу у сфері запобігання або протидії корупції та/або у сфері реформування органів правопорядку, та/або у сфері запобігання і протидії.

На цей час повноваження щодо координації діяльності, пов'язаної із залученням міжнародної технічної допомоги, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» (далі – постанова № 153) належать Секретаріату Кабінету Міністрів України. Отже, у разі передбаченої законопроектом потреби формування конкурсної комісії Міністерство закордонних справ України на відповідний запит Кабінету Міністрів України має надати пропозиції щодо переліку міжнародних та іноземних організацій, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод протягом останніх трьох років до проведення оцінювання надавали Україні міжнародну технічну допомогу у сфері запобігання або протидії корупції та/або у сфері реформування органів правопорядку, та/або у сфері запобігання і протидії. Однак, оскільки МЗС не є розпорядником інформації щодо діяльності, пов'язаної із залученням міжнародної технічної допомоги, МЗС має надіслати відповідний запит щодо надання такої інформації до Секретаріату Кабінету Міністрів України і після отримання такого переліку відповідно до запропонованої норми закону подати його Кабінету Міністрів України. Проте характер діяльності з координації міжнародної технічної допомоги не дозволяє передати ці функції Міністерству закордонних справ України. Слід зазначити, що аналогічна процедура обрання керівника спеціального уповноваженого органу діє стосовно Національного антикорупційного бюро України та Бюро економічної безпеки України і показала свою неефективність.

Ураховуючи зазначене, з метою уникнення наділення Міністерства закордонних справ України неприцільними повноваженнями для нього, вважаємо за доцільне наділити повноваженнями щодо визначення зазначеного вище переліку міжнародних та іноземних організацій Секретаріат Кабінету Міністрів України.

8. Водночас законопроект потребує термінологічного доопрацювання, а саме: у частині третій статті 26 та абзаці другому частини першої статті 26¹ Закону № 361 слова «міжнародні або міждержавні угоди» у всіх відмінках замінити словами «міжнародні договори України», що узгоджуватиметься з термінологією Закону України «Про міжнародні договори України» та враховуватиме термінологію Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою № 153, яким визначено, що міжнародна технічна допомога – фінансові та інші ресурси та послуги, що

відповідно до міжнародних договорів України надаються партнерами з розвитку на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України;

пропонуємо узгодити терміни «міжнародні та іноземні організації», «міжнародні організації», що вживаються у законопроекті (статті 26, 26¹ Закону № 361, Прикінцеві положення). Також зазначаємо, що Закон № 361, до якого передбачено внести зміни, не оперує терміном «міжнародні та іноземні організації»;

положення пункту 7 частини дев'ятої статті 26 Закону № 361 (конкурсна комісія з числа кандидатів, які пройшли тестування, співбесіду та перевірки, передбачені пунктами 4 – 6 цієї частини, шляхом відкритого голосування окремо стосовно кожного кандидата відбирає не більше двох кандидатів, які згідно з обґрунтованим рішенням конкурсної комісії мають найкращі професійний досвід, знання та особисті якості для виконання службових обов'язків керівника спеціально уповноваженого органу, а також відповідають критеріям професійної компетентності та доброчесності, і вносить подання з відповідними кандидатурами (кандидатурою) для призначення на посаду Керівника спеціально уповноваженого органу до Кабінету Міністрів України) потребує узгодження з положеннями частини першої статті 26 Закону № 361 (керівник спеціально уповноваженого органу призначається на посаду Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України за пропозицією комісії з проведення конкурсу), частини шістнадцятої статті 26 Закону № 361 (конкурсна комісія подає на розгляд Прем'єр-міністру України не більше двох відібраних з числа учасників конкурсу кандидатур на посаду керівника спеціально уповноваженого органу);

абзац сто сорок перший підпункту 21-1 пункту 10 розділу I законопроекту в частині слів «п'яти днів» потребує доопрацювання з метою конкретизації днів, про які йдеться (календарні чи робочі), що відповідатиме принципу належної ясності, точності викладу законопроекту;

новою редакцією пункту 7 частини другої статті 25¹ Закону № 361 пропонується передбачити, що на посаду керівника спеціально уповноваженого органу не може бути призначена особа, яка є членом політичної партії, організації, забороненої законом або судом, водночас відповідно до Конституції України заборона діяльності об'єднань громадян здійснюється лише в судовому порядку (частина четверта статті 37 Конституції України).

Міністерство фінансів України не підтримує проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)» (реєстр. № 14327-1 від 09.01.2026).

**Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК